

ลูกเสืออาเซียน: ภารตภาพแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ASEAN Scout: Brotherhood of South East Asian Region

สันหฤษณ์ บุญช่วย^{1*} และจตุพร จิราภรณ์²

¹ กลุ่มวิชาอาเซียนศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

* Sunhakrisana.B@student.chula.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ต้องการนำเสนอให้เห็นถึงการขยายอาณาบริเวณของความร่วมมือระหว่างประเทศของกระบวนการลูกเสือที่กว้างขวางออกไปในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งถือเป็นกลไกความร่วมมือหนึ่งที่ถูก ควบรวมอยู่ในสมาชิกลูกเสือภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ที่มุ่งเน้นในการให้การศึกษาแก่เยาวชนผ่านกระบวนการ หลักการและวิธีการของลูกเสือ อีกทั้งยังเป็นไปตามกฎของลูกเสือข้อที่สี่ในสิบข้อ เปรียบเสมือนเข็มทิศนำทางที่ว่า “ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก” (Scout is a friend to all and a brother to every other Scout) ด้วย บทความวิชาการนี้จึงพยายามสะท้อนให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ถึงการสร้างความสัมพันธ์ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่คนทุกคนซึ่งเป็นสิ่งที่ลูกเสือพึงตระหนักในหลักภารตภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนก็ได้อาศัยกระบวนการลูกเสือนี้ ในการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างกันผ่านงานชุมนุมลูกเสืออาเซียน (ASEAN Scout Jamboree) มาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ลูกเสืออาเซียน ภารตภาพ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Abstract

This academic article aimed to identify the expansion in coordination of the scout movement in South East Asian Countries. This is a coordinating mechanism included in Asia-Pacific Regional Scout Membership. The focus is on educating the youth through process, principle and method of scout. Additionally, the coordination is in accordance with the forth scout law leading the path of all members, that is, “A scout is a friend to all and a brother to every other scout”. This academic article is empirical study to reflect relationship building and showing generosity to others which is the scout realization of brotherhood. Specifically, ASEAN countries apply scout movement to strengthen relationship through ASEAN Scout Jamboree which is organized consecutively for a long time.

Keywords: ASEAN scout, brotherhood, Southeast Asia

1. บทนำ

ขบวนการลูกเสือนั้นมีจุดเริ่มต้น ณ เกาะบราวน์ซี (Brown Sea Island) ซึ่งเป็นเกาะเล็ก ๆ ตั้งอยู่ที่ปากอ่าวเมืองพูล (Poole Harbour) แห่งสหราชอาณาจักร ได้มีการเข้าค่ายพักแรมของเด็กแห่งหนึ่งซึ่ง ได้เชิญชวนเด็กให้เข้าร่วมอบรม โดย ท่านได้คอยคุมการฝึกด้วยตนเอง (Experimental Camp) เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 1907 (พ.ศ. 2450) ค่ายอบรมนั้นจึง ถือว่าเป็นการก่อกำเนิดลูกเสือ (Boy Scout) แห่งแรกในโลก (The World's first Scout camp) ในการอบรมครั้งนั้น ก่อให้เกิดผลดี สมดังความมุ่งหมายของผู้สถาปนาและเปรียบเสมือนบิดาแห่งการลูกเสือโลก อีกทั้งยังทำให้เกิดความบังคาลใจให้ โรเบิร์ต สตีเฟนสัน สไมธ์ เบเดน โพเอลล์ หรือในแวดวงลูกเสือเรียกท่านว่า บี-พี ในอันที่จะขยายกิจการให้กว้างขวางออกไปในวันข้างหน้าซึ่งน่าสนใจเพราะต่อมาในปี ค.ศ. 1912 (พ.ศ. 2455) รัฐบาลอังกฤษได้ประกาศรับรองฐานะของลูกเสืออังกฤษเป็นทางการ จากนั้นกิจการลูกเสือจึงเผยแพร่ออกไปเป็นวงกว้าง²⁰ และต่อมาได้มีการจัดทำหนังสือ Scouting for boys พิมพ์ออกจำหน่ายทั้งหมด 6 เล่มซึ่งประเทศต่าง ๆ ที่มีกิจการลูกเสือก็ได้ทำการตีพิมพ์หนังสือดังกล่าวออกเผยแพร่ สำหรับผู้ที่สนใจรวมทั้งประเทศไทยด้วยเช่นกัน กิจการลูกเสือจึงไม่ได้กระจุกตัวเพียงชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอีกต่อไป กล่าวคือได้ ขยายอาณาบริเวณออกไปอย่างกว้างขวาง กอปรกับนัยสำคัญอย่างหนึ่งคือการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทุกกลุ่มชนชั้นของสังคม โดยไม่เลือกปฏิบัติ ไม่เลือกเพศ วัย ไม่เลือกผิวสี ชนชาติ แม้กระทั่งศาสนา ซึ่งสะท้อนออกมาในกฎของลูกเสือข้อที่สี่ในสิบข้อซึ่งเปรียบเสมือนเข็มทิศนำทางที่ว่า “ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก” (Scout is a friend to all and a brother to every other Scout) มิติในการสร้างความสัมพันธ์ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่คนทุกคนจึง เป็นสิ่งที่ลูกเสือพึงตระหนักในหลักภารดรภาพไว้อยู่เป็นนิจ

2. ลูกเสืออาเซียน : กลไกหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในภูมิภาค

เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน ค.ศ. 2013 (พ.ศ.2556) ถึง วันที่ 4 ธันวาคม ค.ศ. 2013 (พ.ศ. 2556) ที่ผ่านมา ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี ถือเป็นครั้งแรกของประเทศไทยกับการเป็นเจ้าภาพจัดงานชุมนุมลูกเสืออาเซียนและประเทศในภูมิภาคเอเชียที่ใกล้เคียงกับภูมิภาคอาเซียน โดยมีเหล่าลูกเสือจากประเทศต่าง ๆ กว่า 17 ชาติ อาทิ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ศรีลังกา อินเดีย มัลดีฟ เป็นต้น และผู้เกี่ยวข้องกว่า 7,000 คน ร่วมชุมนุมและร่วมกิจกรรมเรียนรู้ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และเข้าใจความแตกต่าง โดยในครั้งนั้นการจัดงานภายใต้แนวคิด “ร่วมกันสานฝันสู่สันติภาพ” หรือ “Gathering for Peace” ถือเป็นเจตจำนงร่วมกันในการชุมนุมลูกเสืออาเซียน ซึ่งงานชุมนุมลูกเสืออาเซียนครั้งที่ 4 (4th ASEAN Scout Jamboree) จัดโดย สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับสมาคมลูกเสืออาเซียนเพื่อความร่วมมือในภาคพื้น (ASARC: ASEAN Scout Association for Regional Cooperation) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติในขณะนั้น ทรงเจริญพระชนมายุ 86 พรรษา ทั้งเป็นโอกาสสำคัญของลูกเสือไทย ในการเสริมสร้างประสบการณ์

²⁰ ฉัตรชัย ประภัสร์, ผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น, (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560), หน้า 2

ภาพที่ 1 ตราสัญลักษณ์ประจำ ASARC (ASEAN Scouts Association for Regional Cooperation)

แหล่งที่มาของภาพ : <http://ppmbalikpulau.blogspot.com/>

การเรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับลูกเสือนานาชาติ เป็นการกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างลูกเสือและพลเมืองมิตรประเทศภาคพื้นเอเชีย - แปซิฟิก และภูมิภาคอาเซียนและเป็นการเตรียมความพร้อมเยาวชนลูกเสือเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้วยการจัดกิจกรรมในงานชุมนุมลูกเสื่อดังกล่าวมีหลากหลายทั้งกิจกรรมหลัก ได้แก่ ทูตแห่งสันติภาพพัฒนาชุมชน หมู่บ้านอาเซียนอภิวัดน์ วงเวียนแห่งสันติภาพอาเซียน ผจญภัยและบุกเบิก เดินทางไกล กิจกรรมพิเศษ ได้แก่ เทศกาลอาเซียน กิลเวลล์ริยูเนียน ชุมนุมรอบกองไฟ กิจกรรมยามว่าง ได้แก่ นิทรรศการ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีย้อนยุค การแสดงพิเศษ เพื่อหล่อหลอมให้ลูกเสือนักมีทักษะชีวิต สามารถนำไปพัฒนาตนและกิจการลูกเสือในอนาคตกับทั้งให้ลูกเสือนานาชาติได้เรียนรู้สังคมนิยมวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีเอกลักษณ์ มีเสน่ห์ ยังให้เกิดความเข้าใจและประทับใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งมีความหลากหลายของมิตรประเทศ สอดคล้องกับวิธีการจัดกิจกรรมโดยแบ่งค่ายชุมนุม ออกเป็น 5 ค่ายย่อย แต่ละค่ายย่อยจะประกอบไปด้วยลูกเสือไทย และลูกเสือต่างประเทศ ตั้งชื่อค่ายย่อยตามค่ายลูกเสือแห่งชาติของประเทศสมาชิก ได้แก่ ค่ายย่อยที่ 1: Bolkiah (โบลเกีย) ค่ายย่อยที่ 2: Cibubur (ซิบูบู) ค่ายย่อยที่ 3: Bagan Lalang (บากัน ลาลัง) ค่ายย่อยที่ 4: Makiling (มาคิลิง) และค่ายย่อยที่ 5: Salimbun (ซาลิมบุน) นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมที่น่าสนใจต่าง ๆ ได้แก่ การแสดงทางวัฒนธรรม และการแสดงแคมป์ไฟ จาก 10 ประเทศในกลุ่มอาเซียน พิธีสวนสนาม การจัดซุ้มกิจกรรมในลักษณะงานวัด ซึ่งจะมีการแสดงการเล่นไทย อาหารไทยอันสะท้อนถึงวิถีชีวิตและประเพณีไทย กิจกรรมจิตอาสาเพื่อชุมชนไทย และพิธีจุดเทียนชัยถวายพระพร พร้อมกันนั้น ยังมีการแต่งเพลงขึ้นมาใหม่ เพื่อใช้สำหรับการจัดงานในครั้งนั้นโดยเฉพาะ ได้แก่ เพลง “Gathering for Peace” ซึ่งมีเนื้อหามาจากแนวคิดการรวมตัวกันของลูกเสืออาเซียน ในการสร้างความสุขสงบและสันติภาพให้กับสังคมโลกนับว่ากิจกรรมการชุมนุมลูกเสืออาเซียนดังกล่าวมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของขบวนการลูกเสือ ซึ่งได้บัญญัติไว้ในธรรมนูญลูกเสือ²¹ กล่าวคือ

คำจำกัดความที่สรุปมาจากแนวความคิดเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ หลักการ และวิธีการ ซึ่ง ลอร์ด โรเบิร์ต สตีเฟนสัน สมิต เบเดน โพเอลล์ หรือชื่อที่บรรดาเหล่าลูกเสือเรียกขานกันว่า บี-พี ผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก ได้กล่าวว่า²²

“...ในความรู้สึกของฉัน ความมีชาตินิยม หมายถึง การสร้างความมั่นคงและพลังที่เข้มแข็งให้แก่ชาติแต่ไม่ใช่การสร้างความเป็นศัตรูต่อชาติอื่น ๆ และนี่คือ ความปรารถนาอันสูงส่ง ที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการนำคณะของชาติของตนไปสู่สันติภาพ สวัสดิภาพแห่งโลกให้จงได้ เสมือนกับเธอต้องทำตัวให้มีร่างกายแข็งแรง ให้มีความสามารถที่ดี พร้อมทั้งจะเป็นผู้เล่นที่ดีในทีมฟุตบอลของเธอเอง...”

²¹ World Scout Bureau, *Constitution of the World Organization of the Scout Movement*, [ออนไลน์] 3 มกราคม 2561. แหล่งที่มา : worldbureau@scout.org

²² สุทัศน์ เมาลีกุล, *การลูกเสือโลกและกิจกรรมลูกเสือระหว่างประเทศ*, (กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2556) หน้า 22

อีกทั้ง บี-พี ยังยืนยันอย่างหนักแน่นถึงแนวคิดความเป็นพี่เป็นน้องกัน ว่ามนุษย์ทุกคนจะต้องมี ความเท่าเทียมกัน และปฏิบัติต่อกันดุจพี่น้อง ความเป็นพี่เป็นน้อง เป็นสิ่งที่ธรรมชาติมอบให้มนุษย์ คือ การไม่เน้นผิวพรรณ หรือ เผ่าพันธุ์ ลูกเสือ จึงเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลกแล้วเป็นมิตรกับทุกคนในโลก และภายหลังหลักคิดดังกล่าวของ บี-พี ได้พัฒนาเป็นกฎข้อหนึ่งของลูกเสือซึ่งจะได้กล่าวต่อไป ตรงกับที่ บี-พี ยังกล่าวไว้²³

“...แนวความคิดที่ยอมรับกันระหว่างประเทศ คือ หลักการแห่งภราดรภาพ (brotherhood) เท่านั้นที่สามารถจรรโลงให้โลกของเราหลุดพ้นจากความวุ่นวายโกลาหลอย่างแน่นอน...”

ภาพที่ 2 ตราสัญลักษณ์การจัดงานชุมนุมลูกเสืออาเซียน ครั้งที่ 4
ในคำขวัญ “ร่วมกันสานฝันสู่สันติภาพ : Gathering for Peace” ซึ่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ
แหล่งที่มาของภาพ : <http://ppmbalikpulau.blogspot.com>

จากอิทธิพลการได้รับความนิยมในรูปแบบกิจกรรมและกระบวนการของลูกเสือทำให้ทั่วโลกหันมาสนใจรับแนวทางของขบวนการลูกเสือมาประยุกต์ใช้ในหลาย ๆ ประเทศ ตามข้อมูลของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ²⁴ ระบุไว้สอดคล้องกับ ฉัตรชัย ประภัศร เรื่องการประชุมสมัชชาลูกเสือเอเชีย-แปซิฟิก²⁵ ว่าปัจจุบันการลูกเสือได้เจริญเติบโตและแพร่ขยายไปทั่วโลก ซึ่งมีสมาชิกกว่า 30 ล้านคน ใน 161 ประเทศทั่วโลก มีองค์การลูกเสือโลก (World Organization of the Scout Movement) โดยสำนักงานลูกเสือโลก (World Scout Bureau) ซึ่งตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการ ผู้ดูแลการดำเนินงานของประเทศสมาชิกให้พัฒนาไปตามกรอบนโยบายและแนวทางขององค์การลูกเสือโลก และตามมติของที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลก (World Scout Conference) ซึ่งจัดให้มีขึ้นในทุก ๆ 4 ปี นอกจากสำนักงานลูกเสือโลก (World Scout Bureau) กรุงเจนีวา แล้วยังมีสำนักงานลูกเสือภาคพื้นอยู่ในภูมิภาคทั่วโลก อีก 6 แห่ง ได้แก่

1. ภาคพื้นยุโรป (Europe) มีประเทศสมาชิก 41 ประเทศ
สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และกรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม
2. ภาคพื้น ยูเรเชีย (Eurasia) มีประเทศสมาชิก 9 ประเทศ
สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่สาธารณรัฐยูเครน และสำนักงานสาขา ที่กรุงมอสโก ประเทศรัสเซีย
3. ภาคพื้นอินเทอร์อเมริกา (Interamerica) มีประเทศสมาชิก 32 ประเทศ
สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงซานติเอโก ประเทศชิลี

²³ เรื่องเดิม หน้า 23

²⁴ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ การลูกเสือโลก [ออนไลน์] 3 มกราคม 2561 แหล่งที่มา : <http://www.scoutthailand.org>

²⁵ เรื่องเดิม หน้า 16-17

4. ภาคพื้นอาหรับ (Arab) มีประเทศสมาชิก 18 ประเทศ

สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงไคโร ประเทศอียิปต์

5. ภาคพื้นแอฟริกา (Africa) มีประเทศสมาชิก 37 ประเทศ

สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา

- สำนักงานสาขา 1. ตั้งอยู่ที่กรุงดาการ์ ประเทศเซเนกัล

- สำนักงานสาขา 2. ตั้งอยู่ที่ กรุงเคปทาวน์ ประเทศแอฟริกาใต้

6. ภาคพื้น เอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific) มีประเทศสมาชิก 24 ประเทศ

สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงมนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

ภาพที่ 3 World Organization of the Scout Movement

แหล่งที่มาของภาพ : <https://www.waggs.org>

สำหรับกิจการลูกเสือในกลุ่มประเทศอาเซียนจัดอยู่ในสมาชิกลูกเสือภาคพื้น เอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific) ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ประเทศในแถบเอเชีย เช่น บังกลาเทศ บรูไน ฟิจิ ฮองกง อินเดีย อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลี มาเลเซีย มัลดีฟส์ เนปาล ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ศรีลังกา ไทย เป็นต้น

ภาพที่ 4 ตราสัญลักษณ์ลูกเสือภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก

แหล่งที่มาของภาพ : <https://www.scout.org/asia-pacific>

โดยวัตถุประสงค์และหลักการของลูกเสือภาคพื้น เอเชีย-แปซิฟิกนั้นมุ่งเน้นในการให้การศึกษาแก่เยาวชนผ่านกระบวนการ ทางหลักศีลธรรมจากกฎและคำปฏิญาณของลูกเสือ เพื่อช่วยสร้างโลกที่ดี ที่ซึ่งมีพลเมืองดีรู้หน้าที่รับผิดชอบสังคม โดยการให้เยาวชนได้รับการศึกษา ใช้กระบวนการที่ทำให้เยาวชนเป็นคนที่พึ่งตนเองได้ สนับสนุนสังคม และมีความรับผิดชอบ ให้การช่วยเหลือ เสริมสร้างหลักศีลธรรม ตามกฎและคำปฏิญาณของลูกเสือ โดย สำนักงานลูกเสือภาคพื้นเอเชียแปซิฟิกนั้นจะเป็นการศึกษาที่มีคุณค่า และน่าเชื่อถือ ให้การร่วมมือทางด้านศึกษาโดยให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อีกทั้งให้มีการจัดตั้งสำนักงานลูกเสือซึ่งสามารถพึ่งตนเองได้ อิสระ และมีการจัดการที่ดีมีการเพิ่มจำนวนสมาชิกลูกเสือมากขึ้น ขยายไปสู่ประเทศที่ยังไม่เป็นสมาชิก มีความเชื่อถือ และมีความโปร่งใส มีการใช้ข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีมากขึ้น มีส่วนสนับสนุนสังคมและประเทศชาติก่อให้เกิดความแน่นแฟ้นในกิจการลูกเสือ มีความสนใจในการอนุรักษ์ธรรมชาติ ส่งเสริมเสรีภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยให้ความสำคัญต่อเยาวชนในการเปลี่ยนแปลง ปัจจุบันสำนักงานลูกเสือภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ตั้งอยู่ที่ Makati City, Philippines 4th floor ODC International Plaza Building 219 Salcedo Street, Legaspi Village, Makati City 1229, Philippines

ภาพที่ 5 ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ ยงยุทธ วัชรดุลย์
อดีตประธานกรรมการลูกเสือเอเชีย - แปซิฟิก ระหว่าง ค.ศ.1998 - 2004
แหล่งที่มาของภาพ : ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ ยงยุทธ วัชรดุล

ในกลุ่มประเทศอาเซียนนั้นมีการลูกเสือเหมือน ๆ กันแทบทุกประเทศ และมีการกระชับสัมพันธ์เหล่าลูกเสือในกลุ่มประเทศอาเซียนมาแล้วหลาย ๆ ครั้ง เช่นงาน ASEAN Scout Jamboree ที่เคยจัดขึ้นในฟิลิปปินส์ ปี ค.ศ. 1994 (พ.ศ. 2537) อินโดนีเซีย ปี ค.ศ. 2008 (พ.ศ. 2551) และสิงคโปร์ ปี 2010 (พ.ศ. 2553) ทั้งยังมีการจัดค่ายสัมพันธ์ลูกเสืออีกหลายงาน เช่น เมื่อปี ค.ศ. 2017 (พ.ศ. 2560) มีงานงานชุมนุมลูกเสือจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระชับมิตรอันดีระหว่างลูกเสือจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากภูมิภาคต่าง ๆ ของไทย และลูกเสือจากประเทศเพื่อนบ้านมาเลเซีย และอินโดนีเซียซึ่งงานชุมนุมลูกเสือก็เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยให้เยาวชนเข้าใจสังคมวัฒนธรรมของแต่ละชาติในประเทศอาเซียนมากขึ้นเพื่อต้อนรับประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์แบบ โดยอาศัยขบวนการลูกเสือเป็นเครื่องมือสร้างพลเมืองอาเซียน โดยในมิตรประเทศอาเซียนนั้นมีการลูกเสือเข้มแข็งและมีความเจริญงอกงามในประเทศ ได้แก่ ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่สถาบันพระมหากษัตริย์หนึ่งในสถาบันหลักของชาติได้ให้ความสำคัญกับกิจการลูกเสือและมีประวัติศาสตร์การลูกเสืออย่างยาวนาน ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ซึ่ง 3 ประเทศดังกล่าวได้มีการจัดงานชุมนุมลูกเสือจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นประจำ

ประเทศกัมพูชาซึ่งมีประวัติการก่อกำเนิดลูกเสือมาอย่างยาวนาน ประเทศฟิลิปปินส์อันเป็นที่ตั้งสำนักงานลูกเสือภาคพื้นเอเชีย - แปซิฟิก ด้วย ประเทศบรูไน ประเทศสิงคโปร์ ยังมีข้อสังเกตที่น่าสนใจว่าประเทศเพื่อนบ้านอาเซียนนั้นมีความสนใจต่อการลูกเสืออีก เช่น ประเทศเมียนมาซึ่งขอเข้าร่วมเป็นสมาชิกลูกเสือโลกเป็นประเทศล่าสุดในอาเซียน เมื่อไม่นานมานี้ อีกทั้งประเทศเวียดนามซึ่งมีการพัฒนางานด้านการลูกเสืออย่างต่อเนื่องแม้ยังไม่ได้เข้าเป็นสมาชิกลูกเสือโลกแต่ก็ได้เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือนานาชาติแล้วหลายครั้งอย่างไม่เป็นทางการและมีแนวโน้มความพยายามที่จะพัฒนากิจการลูกเสือในประเทศประเทศเพื่อนบ้านไปสู่การเข้าร่วมเป็นสมาชิกลูกเสือโลกต่อไป อีกทั้งในกลุ่มประเทศอาเซียนยังได้มีการจัดงานงานชุมนุมลูกเสืออาเซียน เป็นประจำทุกปี โคนเวียนกันเป็นเจ้าภาพจัดงานดังกล่าวอีกด้วย สอดคล้องกับการพัฒนาประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC) ที่มีเป้าหมายให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง สังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน²⁶ และมีแผนปฏิบัติการด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ระบุอยู่ในแผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ ซึ่งประกอบด้วย ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนามนุษย์ (Human Development) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building and ASEAN Identity) การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap) ซึ่งในกระบวนการของลูกเสือนั้นสามารถสร้างรากฐานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ด้วยเหตุเพราะขบวนการลูกเสือนั้นมีจุดมุ่งประสงค์ ในการสนับสนุนการพัฒนาอย่างเต็มที่ซึ่งศักยภาพทางกาย สติปัญญา สังคม จิตใจและศีลธรรมให้แก่ลูกเสือ เพื่อให้เขาเป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบ ในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชนในท้องถิ่นและในชาติ อีกทั้งในชุมชนระหว่างนานาชาติ²⁷ อนึ่งการลูกเสือนั้น เป็นขบวนการทางการศึกษาบุคลิกภาพและพัฒนาการทางสังคมเพื่อให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ โดยใช้วิธีการของลูกเสือกล่าวคือการยึดมั่นในกฎและคำปฏิญาณ (Scout Promise and Laws) การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) เน้นการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง (Outdoor Activities) การใช้ระบบหมู่ (Patrol System) และความก้าวหน้าของบุคคล โดยใช้หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ (Proficiency Badges)

3. กระบวนการลูกเสือกับการพัฒนาความเป็นพลเมืองภายในประเทศ

กระบวนการลูกเสือ ในการพัฒนาพลเมืองนั้นไม่มีเส้นแบ่งเป็นกิจกรรมที่มีความเสมอภาคเท่าเทียมกันด้วยการให้เกียรติซึ่งกันและกัน กิจกรรมจึงมีลักษณะเป็นการอาสาสมัครทำงานก่อให้เกิดการศึกษาพัฒนาบุคคลที่เน้นเด็กและเยาวชนโดยทั่วไป ไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในเรื่องเชื้อชาติ ผิวพรรณ วรรณะ ลัทธิทางศาสนาใด ๆ และไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลหรือเกี่ยวข้องกับการเมือง โดยยึดปฏิบัติตามอุดมการณ์ของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกอย่างมั่นคง เป็นการฝึกอบรมเยาวชนเพื่อให้เป็นพลเมืองดีของชาติ เน้นประเด็นหลักการของกิจการลูกเสือ เป็นสำคัญแต่วิธีการฝึกอบรมย่อมแตกต่างกันไปตามส่วนต่าง ๆ และประเทศต่าง ๆ การจัดกิจกรรมร่วมกันของนานประเทศทำให้เกิดความเข้าใจถึงความต้องการของสังคม เพราะกิจการลูกเสือเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้นด้วย ในประเทศสมาชิกหลายประเทศกิจการลูกเสือจะไม่เพียงแต่เพียงหน่วยงานที่จัดทำกิจกรรมยามว่างให้เท่านั้น ทว่าสังคมมีสิทธิ์หวังจะได้รับบางสิ่งบางอย่างจากผู้เป็นลูกเสือและในขณะเดียวกันก็เป็นสมาชิกของสังคม

²⁶ สัมฤทธิ์ชัย บุญช่วย, เอกสารประกอบการสอนวิชาอาเซียนศึกษา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมหน้า.2560 หน้า 62-63

²⁷ The World Organization of the Scout Movement, Constitution of the World Organization of the Scout Movement, [ออนไลน์] 3 มกราคม 2561 แหล่งที่มา : http://skatamal.is/wp-content/uploads/2014/01/WOSM_Constitution_EN.pdf

ด้วย ในหลายประเทศกิจการลูกเสือได้มีส่วนช่วยเหลือสังคม คือ มีส่วนร่วมในขบวนการสร้างชาติ เป็นประจักษ์ชัดว่าการฝึกอบรมลูกเสือเพื่อให้เป็นพลเมืองดีนั้นคือเป้าหมายอันพึงประสงค์ของสังคมโลกโดยภาพรวม

ดังนั้นการร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมลูกเสือระดับนานาชาติจึงทำให้เกิดการมองจากมุมกว้าง คือมองไปถึงโลกอันกว้างใหญ่ด้วย ในวงการศึกษามองว่าการลูกเสือ เป็นขบวนการที่ให้ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ภายใต้พื้นฐานความมีหน้าที่ต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือ มีความจงรักภักดีต่อชาติบ้านเมือง รับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง เข้าร่วมในการพัฒนาสังคมด้วยการยกย่องและเคารพในเกียรติของบุคคลอื่น อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างสันติภาพความเข้าใจอันดีเพื่อความมั่นคงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วโลก กระบวนการลูกเสือทำให้เยาวชนได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีจิตใจกว้างขวาง มีน้ำใจเป็นมิตร ไม่รังเกียจและมีความกล้าเอียง สามารถจะเข้าใจและซาบซึ้งในวัฒนธรรมและค่านิยมของผู้อื่น พร้อมทั้งจะเข้าร่วมทำงานกับผู้อื่นได้ด้วยนี่คือมิตินี้ใหม่ระหว่างนานาชาติในขบวนการลูกเสือโลก และเป็นวิธีการที่จำเป็นของขบวนการลูกเสือด้วย²⁸

ปัจจุบันพันธกิจหลักของการลูกเสือในการฝึกอบรมเยาวชนผ่านกระบวนการลูกเสือ มี 3 ประการ²⁹ คือการให้เด็กได้เป็นลูกเสือแต่เยาว์วัย โดยจัดในรูปกิจกรรมอาสาสมัคร หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร ใช้วิธีการฝึกลูกเสือในการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ 4 ประการ คือ เป็นผู้ที่เชื่อถือได้ สามารถพึ่งตนเองได้ มีความรับผิดชอบ กล้าสู้งานหนัก และต้องพัฒนาระบบการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ ในการขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนโดยใช้กฎลูกเสือเป็นหลัก จากพันธกิจหลัก (Mission) ทั้ง 3 ประการนี้ ก่อให้เกิดยุทธศาสตร์หลัก (Strategy) ที่ใช้ในการพัฒนาการลูกเสือให้ตอบสนองสอดคล้องกับพันธกิจ 13 ประการ ดังนี้

1. ให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ
2. ให้ผู้ใหญ่เข้ามาให้การสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือ
3. ฝึกอบรมลูกเสือชาย-หญิงอย่างเสมอภาค ให้เกิดความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
4. ให้ทุ่มเทงานหนัก
5. ใช้ระบบอาสาสมัคร
6. องค์กรลูกเสือต้องปรับตัวให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์
7. ปรับระบบลูกเสือให้เข้มแข็ง
8. ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การทำงานทันสมัย ทันคน ทันเหตุการณ์
9. ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน เพื่อรายงานความก้าวหน้าให้สังคมรับรู้
10. สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันในองค์กรลูกเสือ ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ
11. สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับองค์กรเอกชนและองค์กรเยาวชนอื่น ๆ
12. สนับสนุนให้มีประเทศสมาชิกใหม่ เข้าร่วมองค์การลูกเสือโลก และส่งเสริมการเพิ่มจำนวนสมาชิกลูกเสือในประเทศ

13. จัดตั้งกองทุนเพื่อหาเงินสนับสนุนกิจการลูกเสืออย่างเป็นระบบและมั่นคง

อิทธิพลของขบวนการลูกเสือ คือ ลูกเสือทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณของลูกเสือและกฎของลูกเสือ ซึ่งบัญญัติไว้ในภาษาของแต่ละประเทศ ตามความเหมาะสมกับวัฒนธรรมของตน โดยยึดถือใจความสำคัญที่ ลอร์ด เบเดนโพเอลล์ ผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก ได้กำหนดไว้ กฎและคำปฏิญาณของลูกเสือนั้น ต้องได้รับอนุญาตจากองค์การลูกเสือโลกเสียก่อน จึงจะถือว่าเป็นกฎและคำปฏิญาณฯ ที่ถูกต้องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือตามธรรมนูญลูกเสือโลก ซึ่งยึดถือตามต้นฉบับ³⁰ ของ ลอร์ด เบเดน โพเอลล์ ผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก มีดังนี้

²⁸ สมมาตร สังขพันธ์ ,*วัตถุประสงค์ของการลูกเสือ* ,[ออนไลน์] 3 มกราคม 2561 แหล่งที่มา : <https://www.gotoknow.org>

²⁹ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ,*การลูกเสือโลก* ,[ออนไลน์] 3 มกราคม 2561 แหล่งที่มา : <http://www.scoutthailand.org>

³⁰ World Organization of the Scout Movement, *The Scout Promise and Law*. [Online] January 3, 2018 from : <https://www.scout.org/promiselandlaw>

The Scout Promise

On my honor I Promise that I will do my best : -

- to do my duty to God and the King (or my country) ;
- to help other people at all time ;
- to obey the Scout Law.

The Scout Law

1. A Scout's honor is to be trusted.
2. A Scout is loyal.
3. A Scout's duty is to be useful and to help others.
4. A Scout is a friend to all and a brother to every other Scout.
5. A Scout is courteous.
6. A Scout is a friend to animals.
7. A Scout obeys orders of his parents, patrol leader.
8. A Scout smiles and whistles under all difficulties.
9. A Scout is thrifty.
10. A Scout is clean in thought, word and deed.

คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ของคณะลูกเสือแห่งชาติ³¹ ซึ่งได้รับอนุมัติจากองค์การลูกเสือโลกแล้วมีดังนี้

คำปฏิญาณของลูกเสือ

ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

1. ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ
3. ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

กฎของลูกเสือ

1. ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้
2. ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ
3. ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น
4. ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก
5. ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย
6. ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์
7. ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดามารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ
8. ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
9. ลูกเสือเป็นผู้มีธำมรงค์
10. ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

³¹ อภัย จันทรวิมล, การลูกเสือสำหรับเด็กชาย, (กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2557)

ภาพที่ 6 ภาพสะเก็ด โดยฝีมือของ บี-พี (Baden – Powell. 1960)

แหล่งที่มาของภาพ : <http://www.macscouter.com/scoutsovn/ServicePineTreeCamp.asp>

4. บทสรุป

จะเห็นได้ว่าการคำนึงถึงความเสมอภาคและการเข้าถึงได้ทั่วทุกคนนั้นจะต้องมีการพัฒนาเครือข่าย ตามนโยบายของ the World Adults in Scouting มีการจัดตั้งเครือข่ายเป็นปัจจัยพื้นฐานของโครงสร้างระดับภูมิภาค เพื่อให้แน่ใจว่าเครือข่ายนี้จะสามารถกระตุ้นและตอบสนองภัย อีกทั้งแจ้งข่าวสารให้กับสมาชิกในเครือข่าย สอดคล้องกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ซึ่งถือเป็นหัวใจของลูกเสือที่ลูกเสือทุกคนต้องยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งยังมีความสอดคล้องกันพันธกิจของ ขบวนการลูกเสืออีกด้านหนึ่งนั้นขึ้นกับองค์การลูกเสือโลกด้วย ดังนั้นจึงควรมีการร่วมมือกันระหว่างเครือข่ายระดับภูมิภาค เพื่อส่งเสริมการทำงานและกิจกรรมร่วมกัน ด้วยความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งระหว่างองค์การระดับภูมิภาคและองค์การลูกเสือแห่งชาติเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนา เครื่องมือและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการลูกเสือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ให้ความช่วยเหลือการจัดการทรัพยากร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการแสดงออกทางวัฒนธรรมรวมถึงความอ่อนไหวในภูมิภาค นอกจากนี้ สำนักงานลูกเสือโลกยังมีโครงการทูตสันติภาพที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ เกิดความสงบสุขและสันติภาพทั่วโลก ด้วยความร่วมมือของลูกเสือที่มีอยู่ในเกือบทุกประเทศทั่วโลก³² ทูตสันติภาพเริ่มก่อตั้งมาตั้งแต่ปลายปี ค.ศ. 2001 เป็นโปรแกรมสันติภาพที่ การลูกเสือโลกได้รับแรงบันดาลใจมาจากลูกเสือกว่า 10 ล้านคน ใน 110 ประเทศ ที่จะทำงานเพื่อ ความสงบสุขในชุมชนท้องถิ่นของตนภายใต้แนวคิดการทำงาน ในการฝึกอบรมการสนทนา การสนับสนุนโครงการสันติภาพที่เฉพาะเจาะจง การสนับสนุนให้คนหนุ่มสาวในได้แก้ไขปัญหสถานการณ์ความขัดแย้งและความสามารถในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง อีกทั้งเครือข่ายทูตสันติภาพในยุคโลกาภิวัตน์อีกด้วย ตัวอย่างโครงการดี ๆ ที่ได้ดำเนินการ เช่น ลูกเสือเอลซัลวาดอร์ ทำงานร่วมกับ แก๊งข้างถนนที่มีความรุนแรง ลูกเสือฟีนิกซ์ในเลบานอน ลูกเสือในภูมิภาคเกรตเลก แอฟริกาทำงานโครงการศึกษาความสงบระหว่างเชื้อชาติ ลูกเสือในไอร์แลนด์ที่นำเยาวชนคาทอลิก และโปรเตสแตนต์มาร่วมกัน และลูกเสือในเฮติที่ทำผลงานยอดเยี่ยม

³² Messengers of Peace: MoP, World Organization of the Scout Movement, 2013, [ออนไลน์] 3 มกราคม 2561
แหล่งที่มา : <https://www.scout.org/>

เยี่ยมในการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ และฟื้นฟูหลังมีการเกิดแผ่นดินไหวร้ายแรง จากการทำงานเหล่านี้ พระเจ้าอับดุลลาห์ของซาอุดีอาระเบียได้ทรงเห็นว่า การลูกเสือเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดและให้ข้อสังเกตว่า “ลูกเสือเป็นทูตแห่งสันติภาพ” พระองค์และพระเจ้าคาร์ลที่ 11 แห่งสวีเดน (ประธานกิตติมศักดิ์ของมูลนิธิลูกเสือโลก) มีความประทับใจกับผลงานที่ลูกเสือร่วมกันทำเพื่อให้เกิดความสงบสุขยิ่งขึ้น สันติภาพที่ว่่านั้นคือ แนวคิดของสันติภาพในความหมายของขบวนการลูกเสือมี ได้แก่ มิติส่วนบุคคล : ความสามัคคี ความยุติธรรมและความเท่าเทียมกัน มิติชุมชน : ความสงบตรงข้ามกับความเป็นศัตรูหรือความขัดแย้งอย่างรุนแรง และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสิ่งแวดล้อม : ความปลอดภัย สวัสดิการและ สังคม และความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ลูกเสือทั่วโลกใช้รูปแบบในการแก้ปัญหาความขัดแย้งแตกต่างกัน พวกเขา แก้ปัญหาในโรงเรียน ด้วยการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม มีเพื่อนผู้ช่วยด้านการศึกษามีการ แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีการทำงานและโครงการอื่น ๆ อีกมาก เครื่องมือทูตสันติภาพ คือ เครื่องมือสำหรับเชื่อมโยงการทำงาน โดยการใช้สื่อสังคม เครื่องมือลูกเสือ เพื่อแบ่งปันและแสดง โครงการหรือแนวความคิด รวมทั้งบอกเล่าเรื่องราวและการทำงานของพวกเขาเพื่อสร้างสันติภาพใน ประเทศของตน ทางสื่อออนไลน์ เครื่องมือจะช่วยให้ลูกเสือติดต่อกันได้อย่างไร้พรมแดน นอกเหนือจากการพบปะกันในงานชุมนุมลูกเสือหรือกิจกรรมอื่น ๆ แนวคิดนี้สามารถช่วยให้เข้าถึงการฝึกอบรมและการสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งทำให้ การลูกเสือเข้มแข็งขึ้น การกระทำและการประสานงานที่เกิดขึ้นจะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับ แสดงให้เห็นว่าการลูกเสือมีผลกระทบต่อทั่วโลก³³ สำหรับประชาคมอาเซียนเองนั้นการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศโดยการลูกเสือถือเป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะการลูกเสือเองก็ได้มีบทบาทรับใช้สังคมในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมทั้งยังได้รับการตอบรับและความสนใจให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีเช่นงานชุมนุมลูกเสือจังหวัดชายแดนภาคใต้ สานสัมพันธ์ประเทศอาเซียน ครั้งที่ 12 ระหว่างวันที่ 4 - 8 เมษายน 2560 ที่ค่ายลูกเสือปากบาง อำเภอลงู จังหวัดสตูล³⁴ ได้รับเกียรติจาก นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศไทย และดาโต๊ะ เซอรี มาหาเดส บินกาเลด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศมาเลเซีย เข้าร่วมงานพร้อมกันนี้ยังมีลูกเสือ เนตรนารี และเจ้าหน้าที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลูกเสือ เนตรนารีภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศ รวมถึงลูกเสือจากประเทศอาเซียน มาเข้าร่วมงานชุมนุม เช่น กัมพูชา เวียดนาม สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย รวมกว่า 5,000 คน เป็นภาพสะท้อนให้เห็นได้ว่าเครื่องมือในการสร้างความมั่นคงในแก่มุมภาคอาเซียนในมิติสังคมและวัฒนธรรมนั้น การลูกเสือเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและสามารถสร้างความเป็นการตรรกภาพแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ ทั้งนี้เริ่มจากการสร้างพลเมืองของแต่ละประเทศเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่พลเมืองดีของมิตรประเทศต่อไป สอดคล้องกับคำกล่าวของ ลอร์ด โรเบิร์ต สตีเฟนสัน สมิธ เบเดน โพลล์ ผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก ที่ว่า³⁵

“...จึงเป็นลูกเสือมิใช่เพียงเพราะการลูกเสือเป็นของสนุก แต่จงเป็นลูกเสือเพื่อว่าท่านจะได้เตรียมตัวของท่านให้เป็นพลเมืองดีมิใช่แต่ของประเทศของท่านเท่านั้น แต่เป็นพลเมืองดีของโลกทั้งหมดด้วย...”

³³ สุภาพร จตุรภัทร.ยุทธศาสตร์การพัฒนาการลูกเสือไทยเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,2556

³⁴ ผู้จัดการ Online , เปิดงาน “ชุมนุมลูกเสือ” จังหวัดชายแดนภาคใต้ สานสัมพันธ์ประเทศอาเซียน , [ออนไลน์] 6 เมษายน 2560 แหล่งที่มา : <http://www.manager.co.th/South/ViewNews.aspx?NewsID=9600000035214>

³⁵ Lord Baden - Powell, *Scouting For Boys* , 1954

5. เอกสารอ้างอิง

- ฉัตรชัย ประภัสร์. (2560). ผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผู้จัดการ Online. (2560). เปิดงาน “ชุมนุมลูกเสือ” จังหวัดชายแดนภาคใต้ สานสัมพันธ์ประเทศอาเซียน. ค้นเมื่อ 6 เมษายน 2560 จาก : <http://www.manager.co.th/South/ViewNews.aspx?NewsID=9600000035214>
- สมมาต สังข์พันธ์. (ม.ป.ป.). วัตถุประสงค์ของการลูกเสือ. ค้นเมื่อ 3 มกราคม 2561 จาก <https://www.gotoknow.org>
- สันทกฤษณ์ บุญช่วย. (2560). เอกสารประกอบการสอนวิชาอาเซียนศึกษา . นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สุทัศน์ เมาลีกุล. (2556). การลูกเสือโลก. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม.
- สุภาพร จตุรภัทร.(2556). ยุทธศาสตร์การพัฒนาการลูกเสือไทยเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). การลูกเสือโลก. ค้นเมื่อ 3 มกราคม 2561 จาก : <http://www.scoutthailand.org>
- อภัย จันทรวิมล. (2557). การลูกเสือสำหรับเด็กชาย .กรุงเทพฯ ฯ : องค์การค้าของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- Messengers of Peace: MoP .(2013). **World Organization of the Scout Movement** Retrieved 5 January 2018, from : <https://www.scout.org/>
- World Organization of the Scout Movement.(2018). **The Scout Promise and Law**. Retrieved January 3, 2018, from : <https://www.scout.org/promiseandlaw>